

Sygn. akt III W 713/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR. Fryderyk Kwiatek

Protokolant: Anna Mendelska

po rozpoznaniu w dniach: 9 listopada 2016r, 20 grudnia 2016 r, 2 lutego 2017r

sprawy M. R.

syna M. i B. z d. J.

ur. (...) we W.

obwinionego o to, że:

I.w okresie co najmniej od 15.02.2016 r. do dnia 18.05.2016 r. w W., będąc właścicielem nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...)P., położonej przy ulicy (...)nie uprzątnął zalegających na niej odpadów komunalnych w postaci opakowań papierowych po artykułach spożywczych, kartonu, opakowań plastikowych itp.,

to jest o wykroczenie z art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

II.w tym samym czasie i miejscu nie zabezpieczył miejsc niebezpiecznych dla życia lub zdrowia człowieka, tj. studzienki o głębokości około 3 metrów, otworów okiennych i drzwiowych nieruchomości budowlanej, stwarzając zagrożenie dla osób trzecich,

to jest o wykroczenie z art. 72 k.w.,

I obwinionego M. R. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku, to jest wykroczenia z art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, oraz za winnego czynu polegającego na tym że, w okresie co najmniej od 15.02.2016 r. do dnia 18.05.2016 r. w W., będąc właścicielem nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...) P., położonej przy ulicy (...)nie zabezpieczył miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka tj. studzienki o głębokości około 3 metrów, powodując zagrożenie dla osób trzecich, stanowiącego wykroczenie art. 72 kw i na podstawie art. 39 § 1 kw odstępuje od wymierzenia kary;

II zasądza od M. R. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 zł tytułem zryczałtowanych wydatków i wymierza mu opłatę w wysokości 30 zł.

Sygn. akt III W 713/16

UZASADNIENIE

Po przeprowadzeniu rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony M. R. jest właścicielem nieruchomości przy ul. (...)w W., oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...) P.. Obwiniony mieszka we W. i tam też pracuje. Nieruchomość obwinionego w W. nie jest ogrodzona. Zdemastowany budynek posadowiony na nieruchomości nie jest zabezpieczony przez dostępem nieupoważnionych osób i podobnie

jak cała działka stanowi miejsce, w którym okoliczni mieszkańcy zwykli folgować swojej skłonności do nadużywania alkoholu. Centrum życiowe obwinionego mieści się we W., dlatego odpady w postaci papieru, szkła i plastiku, porzucane przez wymienione osoby, pozostawały na działce do czasu przyjazdu obwinionego. M. R. przyjeżdżał do W. raz w miesiącu, niekiedy częściej, za każdym razem zmuszony do usuwania odpadów i płoszenia nieuprawnionych użytkowników. Przekonany o bezskuteczności zabiegów porządkowych, z czasem zmniejszył częstotliwość z jaką sprzątał działkę. Nieustaleni sprawcy, zachęceni brakiem stałej pieczy nad nieruchomością, włamywali się do budynku. Obwiniony musiał za każdym razem na nowo zabezpieczać otwory okienne i otwór drzwiowy, miał jednak świadomość, że sprawcy usuną zabezpieczenie po jego odjeździe. Obwiniony zawiadamiał o popełnieniu przestępstwa, ale Policja nie zdołała ująć żadnego ze sprawców ani zapobiec kolejnym włamaniom. Niejednokrotnie sprawcy włamania zabierali metalowe pokrywy studzienki kanalizacyjnej, pozostawiając tę ostatnią niezabezpieczoną do czasu przyjazdu obwinionego. Obwiniony mocował metalową płytę, ostatecznie zasłaniał otwór studzienki drewnianą paletą.

Stan nieruchomości był przedmiotem licznych zastrzeżeń Straży Miejskiej w W.. Z uwagi na utrzymywanie się stanu świadczącego o nienależyтым wywiązywaniu się właściciela nieruchomości z jego powinności Straż Miejska w W. w piśmie z 15 lutego 2016 roku wezwała obwinionego do pilnego uporządkowania działki i określiła mu termin 14 dni, wskazując na podstawę prawną obowiązku utrzymania nieruchomości w czystości i uprzedzając o skutkach niedotrzymania wskazanego terminu. Obwiniony odebrał pismo w dniu 21 kwietnia 2016 roku., jednak do dnia 18 maja 2016 roku nie usunął odpadów i nie zabezpieczył otworu studzienki kanalizacyjnej, otworu wejściowego i otworów okiennych. W obliczu zaniechania obwinionego Straż Miejska w W. złożyła wniosek o ukaranie. Niewiele później obwiniony usunął odpady i zabezpieczył rzeczone otwory.

Dowód: - wyjaśnienia obwinionego M. R. k. 27-28

- zeznania świadka Z. R. k. 28
- fotografie k. 8-9, 31-35
- pismo z dnia 15.02.2016 r. z dowodem doręczenia k. 5-6
- pismo Komisariatu I Policji w W. z 4.01.2017 r. k. 61.

Obwiniony ma 29 lat. Utrzymuje się z pracy na stanowisku specjalisty budowlanego, która przynosi mu wynagrodzenie w wysokości 2850 zł miesięcznie. Poza przedmiotową nieruchomość w skład majątku obwinionego wchodzi udział we własności domu i własność samochodu wartości 30 000 zł.

Obwiniony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i wyjaśnił, że jest właścicielem działki, która wcześniej należała do zatrudniającej go spółki. Oskarżony podał, że przedmiotowa nieruchomość cieszy się popularnością wśród osób uzależnionych od alkoholu, które śmiecą i dewastują teren będący nieużytkiem czekającym na zagospodarowanie. Obwiniony zaznaczył, że pod jego nieobecność dochodzi do włamań, które bezskutecznie zgłasza Policji i dodał, że początkowo dość skrupulatnie, a później już bez przekonania o skuteczności prac porządkowych, sprzątał na działce. Obwiniony zapewnił, że zabezpiecza otwory okienne, drzwi i studzienkę kanalizacyjną, które sprawcy włamania pozostawiają otwarte. Obwiniony dodał, że raz w miesiącu, może częściej przyjeżdża na działkę i zaznaczył, że samo uczestniczenie w czynnościach Policji podejmowanych na skutek zawiadomienia o włamaniu jest bardzo uciążliwe, bo nie przynosi efektów, a zmusza go do wyjazdu z W.. Oskarżony zapewnił, że wkrótce po sporządzeniu wniosku o ukaranie usunął odpady i zabezpieczył nieruchomość w sposób jakiego oczekiwała Straż Miejska w W..

Dowód: - wyjaśnienia obwinionego M. R. k. 27-28.

Sąd zważył nadto co następuje:

Wyniki swobodnej oceny dowodów przywiodły Sąd do przekonania o sprawstwie i winie obwinionego, mimo to - przez wzgląd nie nieskazitelną postawę życiową obwinionego, każdorazowe starania o przywrócenie

nieruchomości do pożądanego stanu i wystawienie działki na destrukcyjne działania osób nie stroniących od alkoholu, przyjął, że zachodzą okoliczności na tyle wyjątkowe, że wymierzenie nawet najłagodniejszej kary raziłoby swą surowością i odstąpił od wymierzenia kary. Przekonanie o sprawstwie obwinionego znalazło oparcie w zeznaniach Z. R., znajdujących odzwierciedlenie w dokumentacji fotograficznej dołączonej do wniosku o ukaranie, a przez to niewątpliwie wiarygodnych, ale i w wyjaśnieniach obwinionego, przyznającego - przynajmniej jak chodzi o stan przypadający po doręczeniu pisma Straży Miejskiej - że nie zdołał wywiązać się z powinności utrzymania przedmiotowej nieruchomości w należyтым stanie, a swoim obowiązkom uczynił zadość niewiele później. O tym ostatnim świadczyły fotografie prezentujące stan nieruchomości wykonane przez obwinionego po bezskutecznym upływie terminu do uporządkowania i zabezpieczenia nieruchomości. Sąd miał na względzie wyjaśnienia obwinionego, wskazującego na uciążliwości jakie powoduje fakt zamieszkiwania we W., ale nie tracił z pola widzenia, że samo zamieszkiwanie poza W. nie uniemożliwiało obwinionemu dotrzymania powinności ciężących na nim jako właścicielu, choć niewątpliwie wiązało się z poniesieniem dodatkowych starań związanych wynagrodzeniem któregoś z okolicznych mieszkańców, zdolnego stale czuwać nad utrzymaniem nieruchomości. Zgodnie z relacją obwinionego jawił się on jako osoba majątna w stopniu pozwalającym na ponoszenie takiego wydatku bez równoczesnego uszczerbku w koniecznym utrzymaniu. W istocie zatem żadna okoliczność nie uniemożliwiała obwinionemu wywiązać się z obowiązków statutowanych przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Częstotliwość, z jaką nieuprawnieni użytkownicy działki zaśmiecali nieruchomość, miała istotne znaczenie, bo choć była niezależna od obwinionego, powinna skłonić go do zwiększenia nakładów i osobistych starań o utrzymanie nieruchomości w należyтым stanie. Podobnie, „podatność” na włamania powinna skłonić obwinionego do ogrodzenia działki i powierzenia nieruchomości pieczy stróża. Z drugiej strony Sąd miał na względzie, że obwiniony (nie wykorzystując pełni swoich możliwości) podejmował starania o uprzątnięcie i zabezpieczenie nieruchomości, więc siłą rzeczy stan, w jakim pozostawała nieruchomość po wizycie osób trzecich nie świadczył o całkowitym lekceważeniu obowiązków, tak jak to widzieli funkcjonariusze Straży Miejskiej w W.. Oceniając kwestię utrzymywania nieruchomości w stanie powodującym zagrożenie dla osób trzecich, Sąd nie zgodził się z oskarżycielem co do tego, że niezabezpieczenie otworów okiennych i drzwiowych mogło powodować niepożądane konsekwencje i naruszać czyjekolwiek życie i zdrowie, chronione normą art. 72 k.w. Po pierwsze otwory okienne i otwór drzwiowy, jako nieodzowne elementy konstrukcji budynku nie stanowiły miejsc niebezpiecznych dla życia lub zdrowia człowieka, a po drugie wyniki postępowania dowodowego, opierającego się z znacznej mierze na dowodach wnioskowanych przez oskarżyciela, nie uzasadniały przekonania (koniecznego w tych realiach), że samo pozostawianie osób trzecich w budynku niesło dla ich życia bądź zdrowia tak poważne konsekwencje. Z całą jednak pewnością niezabezpieczenie otworu studzienki kanalizacyjnej, nawet jeśli miało stanowić konsekwencję czynu zabronionego popełnionego przez osoby trzecie, było zaniechaniem niosącym takie zagrożenie, czy to dla sprawców kolejnych czynów zabronionych czy tylko osób spożywających alkohol, nieświadomych ryzyka urazu i w swoim stanie jeszcze bardziej narażonych. Takie zapatrywania znalazły odzwierciedlenie w zmianie opisu czynu, eliminującej powodowanie zagrożenia przez niezabezpieczenie otworów okiennych i otworu drzwiowego jako postaci czynności sprawczej obwinionego.

Czyn obwinionego niewątpliwie naruszył prawo. Przepis art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jasno stanowi, że ten, kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 ustawy podlega karze grzywny. Obowiązki wymienione w art. 5 ust. 1 ustawy obejmują między innymi powinność zapewnienia utrzymania i czystości nieruchomości poprzez pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach, znajdującej odpowiednie zastosowanie zgodnie z art. 1a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przez odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Bez wątpienia opakowania papierowe po artykułach spożywczych, kartony i opakowania plastikowe, pozostawiane przez nieuprawnionych użytkowników działki, powstające również w gospodarstwach domowych, zaliczały się do takiej kategorii. Przepis art. 72 k.w. statuuje jeszcze inną powinność właściciela nieruchomości, stanowiąc jasno,

że ten, kto wbrew swemu obowiązkowi nie dokonuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka podlega karze aresztu albo grzywny. Przywołane unormowanie chroni zdrowie i życie człowieka a popełnienie wykroczenia polega na sprowadzeniu abstrakcyjnego zagrożenia (zagrożenia z narażenia) na wymieniona dobra. Zaniechanie, o którym mowa może mieć postać braku odpowiedniego działania właściciela nieruchomości, jak i – tak jak to miało miejsce w realiach przedmiotowej sprawy – podjęcia czynności zabezpieczających w niewystarczającym zakresie. Zabezpieczenie powinno być skuteczne, dlatego mocowanie raz w miesiącu metalowej płyty (a tym bardziej pozostawianie palety nad otworem studzienki), na nieogrodzonej nieruchomości nie uniemożliwiało wystąpienia niebezpieczeństwa. Oczywiście było, że obowiązek zabezpieczenia powstaje w czasie pojawienia się niebezpieczeństwa i że można było wymagać wykonania obowiązku dopiero wtedy, gdy zobowiązany dowiedział się o takiej potrzebie, dlatego kluczowe dla odpowiedzialności obwinionego była w tym kontekście niekwestionowana zwłoka z wykonaniem czynności wskazanych w piśmie Straży Miejskiej w W.. Przy okazji Sąd miał na uwadze, że pismo z 15 lutego 2016 roku informowało o stanie nieruchomości, który miał się zmienić dopiero (jeśli wierzyć zapewnieniom obwinionego) po złożeniu wniosku o ukaranie, co oznaczałoby, że obwiniony, wykonujący prace porządkowe wraz z każdym swoim przyjazdem, przez blisko dwa miesiące nie przyjeżdżał do W..

Obwiniony jako dorosły i w pełni poczytalny miał świadomość powinności związanych z potrzebą utrzymania nieruchomości w należyтым stanie i obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa innym, choćby nieuprawnionym, użytkownikom działki. Zaniechanie usprawiedliwiane rzekomym brakiem możliwości stałego nadzoru jawiło się w tych okolicznościach jako zawinione.

Sąd nie tracił z pola widzenia, że nieruchomość obwinionego jest wystawiona na działania nieuprawnionych użytkowników działki i że żadne zabiegi obwinionego nie zapobiegą pozostawianiu odpadów komunalnych, czy usuwaniu zabezpieczeń przed dostępem do budynku czy zagrożeniami związanymi z usytuowaniem studzienki. Sąd miał na względzie, że obwiniony podejmował działania służące zabezpieczeniu nieruchomości i usuwaniu odpadów (oczywiście niewystarczająco często) i niezależnie od tego, że robił to bez większego powodzenia, zdawał się bardziej godzić ze swoimi ograniczeniami, aniżeli lekceważyć prawo. Do tego po złożeniu wniosku o ukaranie obwiniony usunął odpady i podjął starania o tymczasowe zabezpieczenie otworu studzienki i otworów w budynku. Przyjąwszy, że takie atypowe okoliczności zasługiwały na szczególne uwzględnienie i mając na względzie brak jakichkolwiek zastrzeżeń do postawy życiowej obwinionego, Sąd na podstawie art. 39 ust. 1 k.w. odstąpił od wymierzenia kary. Wymierzenie jakiegokolwiek kary, nawet nadzwyczajnie złagodzonej, byłoby w tych szczególnych okolicznościach bezcelowe i nieuzasadnione. Obwiniony ma pełną świadomość wagi obowiązków ciążących na nim jako na właścicielu nieruchomości. Dowiódł tego bez potrzeby wykonania kary tuż po otwarciu przewodu sądowego. Bez wątpienia już sam udział w postępowaniu, stanowił dolegliwość, która skłoni go do zwiększenia starań o utrzymanie nieruchomości w należyтым stanie.

Uznając obwinionego za winnego obu wykroczeń i nie znajdując powodów do zwolnienia z kosztów sądowych Sąd wymierzył mu należność 100 zł tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania i wymierzył 30 zł tytułem opłaty, o której mowa w art. 5 ustawy z 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych.